

بررسی لکتین هیستوشیمی گلیکوکونژوگه‌های سطحی سلول در پولیپ و آدنوکارسینومای کولون

دکتر محمدرضا عرب^۱، دکتر شیراحمد سارانی^۲، دکتر مهربد کریمی^۳، دکتر محمدرضا خمیری^۴

خلاصه

سابقه و هدف: سرطان کولون بعلت پیش آگهی بد، فراوانی شیوع و علائم غیر اختصاصی، یکی از دلایل اصلی مرگ و میر سرطانها محسوب می گردد و بدین دلیل توجه تعداد زیادی از محققین به آن معطوف شده است. مطالعات جدید تغییرات زیادی را در قندهای انتهایی سطح سلول در روند نئوپلازی نشان داده است. اهمیت این ترکیبات در تشخیص به موقع ضایعات، تعیین پیش آگهی و رفتارهای بیولوژیک سلولهای سرطانی و انتخاب پروتکل درمانی مناسب برای بیماران مورد تأکید قرار گرفته است. هدف از این مطالعه شناسایی قند انتهایی گالاکتوز/ N - استیل گالاکتوز آمین در پولیپ و آدنوکارسینومای کولون بود.

مواد و روش‌ها: تحقیق به روش توصیفی صورت گرفت. بدین منظور بلوک‌های پارافینی ۴۷ بیمار با تشخیص‌های فوق از بخش آسیب‌شناسی بیمارستان خاتم‌الانبیا زاهدان انتخاب شدند. پس از تأیید تشخیص قبلی، از بلوکهای مناسب مقاطعی به ضخامت ۷-۵ میکرومتر از ۱۰ بیمار (۵ نمونه خوش خیم و ۵ نمونه بدخیم) تهیه گردید. برش‌ها تحت رنگ آمیزی اختصاصی لکتینی PNA (با رقت ۱۰ میکروگرم در میلی لیتر در بافر فسفات با غلظت یک دهم مولار و $pH = 6/8$) و آلشین بلو در $pH = 2/5$ قرار گرفت و گزارشات بافتی تهیه شد.

یافته‌ها: در پولیپ وجود قند انتهایی گالاکتوز/ N - استیل گالاکتوز آمین را فقط در هسته و بخش فوق هسته‌ای سلولهای انتروسیستی کولون نشان داد. در حالی که در سلولهای سرطانی این قند انتهایی عمدتاً در سطوح لومینال سلولی و ترشحات درون تشکیلات تومورال مشاهده شد. شدت واکنش به لکتین در سلولهای نئوپلاستیک به مراتب بیشتر از انتروسیست‌ها در پولیپ بود. بدین ترتیب حضور قند انتهایی گالاکتوز/ N - استیل گالاکتوز آمین در سیتوپلاسم و هسته سلولهای انتروسیستی و غشای آپیکال سلولهای نئوپلاستیک در آدنوکارسینومای نشان داده می شود.

نتیجه‌گیری و توصیه‌ها: به نظر می‌رسد در سیر تغییرات نئوپلاستیک نه تنها شدت واکنش به لکتین‌ها، بلکه محل واکنش نیز تغییر می کند.

واژگان کلیدی: گلیکوکونژوگه، کولون، آدنوکارسینوما، پولیپ، لکتین.

۱- گروه بافت شناسی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

۲- گروه آناتومی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

۳- گروه آسیب شناسی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان

۴- پزشک عمومی، دانشگاه علوم پزشکی زاهدان